

Regelen met betrekking tot voorzieningen ten behoeve van dienstplichtige militairen en daarmee gelijkgestelden tegen geldelijke gevolgen van arbeidsongeschiktheid
(Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen)

VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 5

De voor wetsontwerp **10 179** (wet rechtstoestand dienstplichtigen) ingestelde Bijzondere Commissie, in welke handen ook het onderhavige ontwerp gesteld werd, heeft de eer, daarentrent als volgt te rapporteren.

Algemeen

De indiening van een ontwerp ener wettelijke regeling nopens voorzieningen ten behoeve van dienstplichtige militairen en daarmee gelijkgestelden tegen geldelijke gevolgen van arbeidsongeschiktheid werd algemeen toegejuicht. Opgemerkt werd, dat het ontwerp beoogt in een reeds lang bestaande, ook vanuit de Kamer gesignaleerde lacune te voorzien, omdat de betrokkenen bij het verlaten van de militaire dienst dezelfde aanspraken zullen krijgen als indien zij niet ten gevolge van die dienst hun verzekering tegen ziekte en arbeidsongeschiktheid hadden moeten onderbreken.

De vraag werd wel gesteld, of de regeling nog nodig zal zijn, indien de W.A.O. een volksverzekering wordt.

Verscheidene leden, die dit voorstel beschouwden als een verdere stap in de richting van vermaatschappelijking van de krijgsmacht stelden de vraag, waaraan de verfraging geweten moest worden welke de indiening van het wetsontwerp onderzonden had.

Algemeen werd opgemerkt, dat uit de bestaande situatie ten aanzien van de sociale voorzieningen, zonder wettelijke grondslag valt af te leiden dat, evenals voor de vroegere soldijregeling, het „verzorgingsselement” bepalend was voor de dienstplichtigen. Ook om deze reden werd de indiening van dit wetsontwerp, waardoor deze verouderde situatie ten aanzien van de sociale voorzieningen doorbroken wordt, gewaardeerd.

Dat de voorgestelde nieuwe regeling zal worden afgestemd op de Ziekwet en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en derhalve een aanvullend karakter zal dragen, werd redelijk geacht. Wel rees de vraag, of vele dienstplichtigen – gelet op hun leeftijd – na vervulling van hun dienstplicht inderdaad aanspraak kunnen maken op voorzieningen bij ziekte, respectievelijk arbeidsongeschiktheid, krachtens rechtspositieregelingen voor burgerlijk overheidspersoneel e.a. als bedoeld in de memorie van toelichting. De thans nog vigerende Militaire Ziekengeldregeling, die niet aansluit op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, geeft niet zelden aanleiding tot grote moeilijkheden en langdurige geschillen voor dienstplichtigen die bij beëindiging van de dienstdienst nog tijdelijk geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn.

Mede in dit verband werd gevraagd of een duidelijk overzicht verstrekt zou kunnen worden welke aanspraken, indien dit wetsontwerp tot wet verheven mocht worden, dienstplichtigen zullen kunnen doen gelden die, hoewel bij de keuring „geschikt” bevonden, na korte of langere dienstdienstvervulling wegens „gebreken” worden afgekeurd en dientengevolge gedurende geruime tijd als „afgekeurd voor militaire dienst” geen passende arbeid kunnen vinden.

Voorts zou men ook een duidelijk overzicht op prijs stellen waaruit zou zijn af te lezen, hoe de rechtsaanspraken geregeld zullen worden voor dienstplichtigen van wie eerst geruime

tijd na beëindiging van de diensttijd en nadat uitkering krachtens de Z.W. en W.A.O. werd ontvangen, komt vast te staan dat gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid is veroorzaakt in en door de militaire dienst.

Verscheidene leden was het nog niet duidelijk, waarom het aanvullende karakter van de voorgestelde regeling zou medebrengen, dat het militaire invaliditeitspensioen en de bijzondere invaliditeitsverhoging hierbij buiten beschouwing zouden moeten blijven. De arbeidsongeschiktheidsverzekering voor loontrekkenden is in beginsel in de plaats van vigerende wettelijke invaliditeitspensioenverzekeringen gekomen. Kan de Minister toelichten waarom op dit punt voor militairen een uitzondering wordt gemaakt?

Bij de Militaire Ziekengeldregeling wordt eveneens 80 pct. uitgekeerd, met de mogelijkheid tot verhoging tot 100 pct. bij een dienstongeval of ziekte, verband houdende met de uitoefening van de militaire dienst. Blijft deze interne regeling, zo vroegen dezelfde leden, ook na aanvaarding van dit wetsontwerp van kracht?

Algemeen werd ermede ingestemd, dat de uitvoering van de onderhavige regeling aan het meest geëigende uitvoeringsorgaan van de Z.W. en W.A.O., als in de memorie van toelichting vermeld, wordt opgedragen, vooral ook in verband met de mogelijkheden voor revalidatie.

Gelet op de omstandigheid, dat de W.A.O. reeds op 1 juli 1967 in werking is getreden, werd algemeen de vraag gesteld, waarom in het voorliggende ontwerp geen overgangsrecht is opgenomen.

Enige leden merkten hierbij op, dat het ontwerp de bepaling bevat dat aan de wet (met uitzondering van hoofdstuk II) een terugwerkende kracht verleend zal worden tot 1 juli 1966. Wat zal de positie zijn van degenen die vóór 1 juli 1966 in militaire dienst of korte tijd daarna invalide zijn geworden? Heeft de Regering de bedoeling, voor hen alsnog een wettelijke overgangsregeling te maken? Kan de Regering een schatting geven om hoeveel personen het hierbij gaat en wat de kosten zullen zijn, indien deze groep geheel onder de werking van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen gebracht wordt?

Vele leden wezen er in dit verband verder op, dat er reeds enkele jaren een streven bestaat om degenen, die tot 1 juli 1967 invalide waren, in het kader van de W.A.O. dezelfde rechten te geven als degenen die na die datum arbeidsongeschikt zijn geworden. Deze leden zouden niet willen aanvaarden dat bij de inwerkingtreding van de onderhavige wet een soortgelijke groep „achtergestelden” zou ontstaan. Vandaar dat zij gaarne de verzekering ontvingen dat bij de toepassing van deze wet geen „oude invaliden” zullen voorkomen die qua uitkering achterblijven.

Verscheidene leden zouden gaarne nadere inlichtingen ontvangen over de wijze waarop de Ministers de financiering van deze voorziening denken te regelen, nu de uitvoering — naar hun oordeel terecht — aan de Bedrijfsvereniging voor Overheidsdiensten wordt opgedragen. Zal dit op overeenkomstige wijze als in de Z.W. en W.A.O. geschiedt door middel van premieheffing uitsluitend ten laste van het Ministerie van Defensie?

Sommige leden veronderstelden, dat de ramingen van kosten en premies gebaseerd zijn op de risico's in vredetijd. Wat gebeurt er bij krijgshandelingen? Draagt het Arbeidsongeschiktheidsfonds dan ook de extra risico's? Zal de overheid dan speciale toeslagen op de premies gaan betalen? Of vallen de invaliditeitsrisico's in verband met krijgshandelingen buiten deze wettelijke voorziening? Indien dit laatste het geval is, dan zal zulks duidelijk vermeld moeten worden. Welke regeling zal dan voor deze risico's van toepassing zijn?

In de memorie van toelichting worden, zo vervolgden de hier aan het woord zijnde leden, de kosten van de nieuwe wet in zijn huidige vorm geschat op plm. f 600 000 op jaarbasis, waarvan f 200 000 voor uitkeringen voor langdurige arbeidsongeschiktheid. Deze bedragen zijn afgeleid uit gegevens van voorafgaande jaren. Is het wel juist aan te nemen, dat het

kostenniveau in de komende jaren weinig zal veranderen? Is de kans niet groot dat een stijging zal ontstaan omdat de aard van de militaire dienst verandert? Neemt met name de kans op het ontstaan van cumulatieve schade (b.v. door een munitie-explosie of door het verongelukken van een voertuig met militair personeel) niet toe? Bestaat niet het gevaar, dat reeds door één of twee ernstige ongevallen (waar b.v. 25 personen met een gemiddeld verzekerd inkomen van f 15 000 bij zijn betrokken) uitkeringslasten zullen ontstaan die verscheidene jaren achtereen ruim boven de geraamde f 200 000 zullen liggen? De uitgaven en kosten van de nieuwe wet zullen in principe ten laste van de rijksoverheid komen. Wat gebeurt er als de door de overheid betaalde premies te laag zijn geraamd? Draagt het Arbeidsongeschiktheidsfonds dan het risico?

Algemeen werd tenslotte de wenselijkheid uitgesproken, dat na de totstandkoming van deze wet de inhoud en strekking op duidelijke wijze aan de dienstplichtigen kenbaar zullen worden gemaakt.

Artikelen

Artikel 1. Kan nader worden toegelicht waarom in het eerste lid de woorden „wordt verstaan onder” gebezigd worden, en in het tweede lid de woorden „wordt begrepen onder”? Is dit verschil in woordgebruik beoogd en zo ja, welke betekenis moet er aan worden toegekend? Verdient het overigens geen aanbeveling, in de aanhef van het tweede lid tussen „wordt” en „begrepen” het woord „mede” in te voegen?

Artikel 2, eerste lid. Onderdeel a, ten tweede: Is het wel billijk, dat de militair, die zich reeds meer offers getroost dan andere burgers, bij arbeidsongeschiktheid wachtdagen moet doormaken zoals de burgers ingevolge de Z.W. en de W.A.O.?

Indien door de een of andere oorzaak „de andere wettelijke regeling” geen uitkering verleent, zal de onderhavige regeling in die gevallen ervan uitgaan dat de belanghebbende wel ziekengeld of arbeidsongeschiktheidsuitkering zou hebben gekregen. Wordt dan in het kader van de onderhavige regeling ook een voor beroep vatbare beslissing afgegeven?

Artikel 2, tweede lid. Is „invaliditeitsverhoging” wel het juiste woord? Dit betekent namelijk verhoging van de invaliditeit, terwijl bedoeld zal zijn verhoging van de uitkering ingevolge de invaliditeit.

Artikel 3. Kunnen de bewindslieden mededelen op welk moment in de opzet van de nieuwe voorziening ontslag uit werkelijke dienst zal plaatsvinden? Zal dit gebeuren na verloop van de normale diensttijd of direct na het vaststellen van de aard van de ziekte of de arbeidsongeschiktheid?

Artikel 10. Bij de toepassing van de dagloonregelen voor belanghebbenden, die vóór opkomst in werkelijke dienst in dienstbetrekking werkzaam waren, moet wel bedacht worden, dat tijdens hun werkelijke dienst hun promotiekans en inkomensvertebering in de burgerlijke loopbaan gedurende 1½ jaar stilstaat. Zal daarmee bij de bepaling van het dagloon rekening worden gehouden?

Aldus vastgesteld 27 oktober 1970.

KIKKERT	KOUDIJS
WIERDA	KREMER
KLEISTERLEE	IMKAMP
MAENEN	JANSSEN
WALBURG	RIETKERK
WIELDRAAIJER	LEMS
GEELKERKEN	VAN HARSELAAR.
FIÉVEZ	